

Propad porodnosti: oprava omylů předsedy vlády ČR

smis-lab.cz/2024/10/31/propad-porodnosti-oprava-omylu-predsedy-vlady-cr

31. 10. 2024

Tomáš Füst, Zuzana Krátká, Roman Kovařík, Vít Karásek, Arnošt Komárek

Dramatický propad počtu dětí narozených v České republice pokračuje již třetím rokem. Dokonce i mainstreamová média přiznávají, že jde o problém, odborníci jsou zaskočeni a nedokáží určit příčinu. Předseda vlády České republiky problémem přehlíží, bagatelizuje možné příčiny a současně své postoje opírá o několik mylných vyjádření.

V České republice bylo dle posledního sčítání lidu v roce 2021 celkem asi 1 296 000 žen ve věku 18–39 let. Tento počet se za poslední dva roky nijak dramaticky nezměnil. Z tohoto počtu bylo žen očkovaných aspoň jednou dávkou vakcíny proti covidu do konce roku 2022 přibližně 875 tisíc (což je asi **68 %** příslušné populace) a neočkovaných bylo přibližně 421 tisíc (32 % populace) [1].

Dle dat ÚZISu se v této věkové skupině v roce 2023 odehrálo celkem 84 525 porodů, z toho 36 326 porodů u žen očkovaných aspoň jednou dávkou vakcíny proti covidu před datem porodu (**43 %**) a 48 199 porodů u žen neočkovaných (57 %). Aby se nám to dále lépe počítalo, budeme předpokládat, že jeden porod znamená jedno narozené dítě, (relativně řídké) vícečetné porody pro jednoduchost zanedbáme.

Neočkovaným ženám se tedy v roce 2023 narodilo asi **114 dětí na tisíc neočkovaných žen** ve věku 18–39 let. Očkovaným ženám se narodilo pouze asi **42 dětí na tisíc očkovaných žen** ve věku 18–39 let.

Podobné (ne)poměry jsme viděli již dříve. Z dat ÚZIS, která po značném úsilí vydoloval Roman Kovařík a senátorka Jitka Chalánková, vyplynulo, že od začátku roku 2021 byla (o případné další vlivy neočištěná) pravděpodobnost, že očkovaná žena ve věku 18–39 let počne dítě, několikanásobně nižší než pravděpodobnost, že počne žena neočkovaná. V článku Komu chybí děti jsme v lednu tohoto roku napsali:

„S plným vědomím závažnosti následujících řádků však prohlašujeme, že výše uvedené analýzy ukazují ve prospěch hypotézy, že očkování proti covidu má příčinnou souvislost s poklesem plodnosti českých žen. V racionální společnosti by toto zjištění mělo vést k otevření datových souborů nezbytných pro detailní analýzu tohoto problému. Do té doby, než bude prodiskutován a bude stanoveno, jakou měrou se vakcinace na podporodnosti podílela, by mělo dojít k zrušení doporučení očkovat proti covidu ženy v plodném věku.“

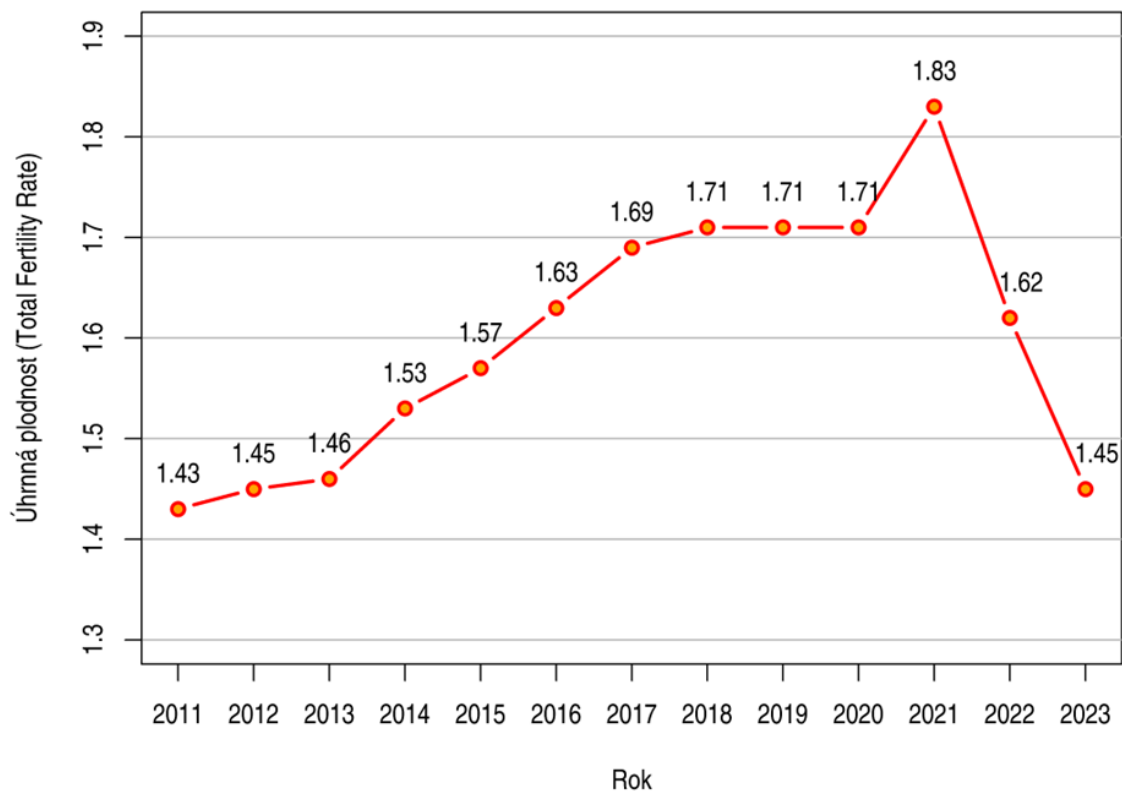
Je pravděpodobné a jsme si toho plně vědomi, že **část uvedeného efektu je dána nějakým typem výběrového zkreslení**, tedy že se nechaly očkovat zrovna ty ženy, které by i bez očkování měly nižší plodnost. Kdyby se totiž očkovaným ženám také rodilo 114 dětí na tisíc žen, měli bychom v roce 2023 celkem téměř 150 tisíc dětí, což je mnohem víc než kdykoliv dříve od roku 1990.

Celý efekt ale nemůže být vysvětlen pouze pomocí výběrového zkreslení, protože i úhrnná plodnost českých žen – tedy ukazatel očištěný od velikosti a věkové struktury populace – začala v lednu 2022 prudce klesat a tento pokles se dosud nezastavil. Již dříve jsme upozorňovali, že tento pokles začal rok po zahájení používání mRNA vakcín proti covid-19. Navíc tento pokles lze pozorovat v téměř všech silně proočkovaných zemích, zatímco zemím, kde se očkovalo méně, se pokles vyhýbá. Uplynul téměř rok a jak mezi odbornou zdravotnickou veřejností, tak u politické reprezentace panuje hrobové ticho.

Ve čtvrtek 24. října 2024 však konfrontoval poslanec Vladimír Zlínský s těmito znepokojivými statistikami předsedu vlády České republiky Petra Fialu v rámci pravidelných interpelací. Svoji interpelaci podpořil grafem, který jsme zveřejnili v článku Komu chybí děti. Premiér ve své odpovědi problém **možné** souvislosti covidového očkování s poklesem plodnosti bagatelizoval a další prověřování této hypotézy bez dalšího a s využitím chybných argumentů odmítnul:

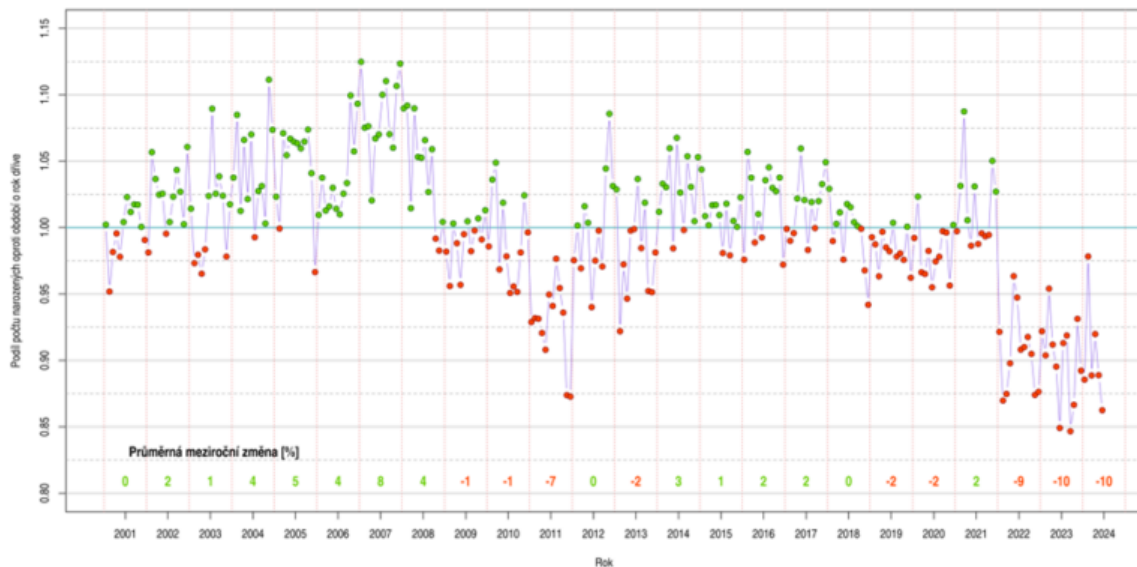
„Máme problém s porodností. Je zde trend, který je negativní, který je dlouhodobý, a to, že ten trend je dlouhodobý, tak ukazuje, že souvislost s covidem nebo očkováním proti covidu je rozhodně věc, která by v jakékoliv kritické analýze nebo vědeckém zkoumání obstát nemohla. Ten trend se dá doložit třeba v roce 2018, kdy žádné očkování proti covidu nebylo.“

Níže přetiskujeme graf vývoje úhrnné plodnosti z článku předsedy *České statistické společnosti* Ondřeje Vencálka, aktualizovaný o údaje za roky 2022-23, který ukazuje, že slova premiéra Fialy jsou v přímém protikladu k realitě. Od roku 2011 úhrnná **plodnost** (Total Fertility Rate, [2]) českých žen zvolna rostla až do roku 2021, kdy byla dokonce rekordní. Propadat se začala až s počátkem roku 2022 – přibližně 9 měsíců po začátku očkování fertilní kohorty covidovými vakcínami.

Vývoj úhrnné plodnosti v ČR v letech 2011–2023. Data: ČSÚ, zpracoval: Arnošt Komárek

Panu premiérovi též připomínáme, že ani **porodnost**, o které mluvil, v České republice v posledních přibližně 10 letech před rokem 2022 žádné dlouhodobé výrazně negativní trendy nevykazovala. Na grafu níže jsou zobrazeny měsíční relativní meziroční změny v počtu narozených dětí. Po krátkodobém významnějším propadu v roce 2011 se počet narozených dětí v ČR stabilizoval (tj. nevykazoval významné ani negativní ani pozitivní trendy) na v průměru 111 tisících dětech za rok a zůstal stabilní až do roku 2021. Zlomový pokles v počtu narozených dětí nastal až v **lednu 2022**, od kdy se již téměř **tři roky** každý měsíc rodí o přibližně 10 % dětí méně, než tomu bylo ve stejném měsíci roku předchozího. V absolutních číslech klesají strmě počty narozených dětí za roky 2021-2023: 111 793, 101 299 a 91 149. Pro letošní rok, pro který jsou k dispozici zatím pouze předběžná data za první pololetí, se odhaduje narození přibližně 82 000 dětí, tj. za pouhé 3 roky se narodí o **čtvrtinu** méně dětí než v roce 2021.

Relativní meziroční změny v počtu narozených dětí v ČR v jednotlivých měsících za období 2001–2024 (červen). Data: ČSÚ, zpracoval: Arnošt Komárek

V poněkud zoufalé snaze vzdělat veřejnost v otázkách kauzality jsme mezitím na stránkách SMIS publikovali dva texty. V prvním díle vysvětlujeme, jak a proč se v historii veřejného zdravotnictví nakonec prokázalo, že kouření skutečně způsobuje rakovinu plic (a proč to trvalo 50 let). Ve druhém díle potom aplikujeme stejný postup na souvislost mezi použitím covidových vakcín a poklesem úhrnné plodnosti, abychom zjistili, že kritérií kauzality je i v tomto případě splněno nebezpečně mnoho.

V této chvíli znovu konstatujeme, že z dat ÚZISu je již bezpečně prokázáno, že pokles počtu narozených dětí s očkovacím statusem matek souvisí, a to velmi silně. Otázkou zůstává, jaká část této souvislosti je **příčinná**. Pokud chce kdokoliv, včetně profesora politologie a předsedy vlády České republiky v jedné osobě, tvrdit, že příčinná souvislost neexistuje, měl by k tomu mít nějaká data. Data zatím zveřejněná ukazují opačným směrem.

Nejvíce překvapivý na celém problému je však fakt, že ani po téměř třech letech od počátku dramatického propadu úhrnné plodnosti nemáme k dispozici data, která by umožnila problém přesněji studovat. Zdá se, že kromě nás, sdružení SMIS, se o příčiny poklesu

porodnosti nikdo vážně nezajímá. Již mnoho měsíců požadujeme od ÚZISu příslušnou datovou sadu, zatím však stále nemáme nic. Proto znovu veřejně a důrazně žádáme ÚZIS, aby poskytl následující data:

Pro každou věkovou kohortu žen (15leté, 16leté, ..., 50leté), pro každý měsíc (leden 2020 – prosinec 2023), pro každý vakcinační status (první, druhá a další dle dávek vakcíny před početím a během těhotenství) chceme vědět, kolik se narodilo ženám v České republice dětí (prvních v pořadí, druhých v pořadí, ...). ÚZIS tato data prokazatelně má a odmítá je poskytnout.

Problém propadu plodnosti, resp. porodnosti, nezmizí tím, že se o něm bude povinně mlčet. V prvním pololetí roku 2024 se narodilo pouze 41,6 tisíc dětí, což je opět o 10 % méně než ve stejném období v loňském roce (46,1 tisíce). Už i odborníci sdružení ve státě financovaném institutu SYRI se diví a přiznávají, že takto strmý pokles nečekali. Daty podložené validní vysvětlení však nenabídlí.

[1] Data z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/api/v2/covid-19> ze záložky *Očkování* a položky *COVID-19: Demografický přehled vykázaných očkování v čase*.

[2] *Úhrnná plodnost* je počet dětí, který by se narodil jedné ženě během jejího života, pokud by všechny věkově specifické míry plodnosti zůstaly na dnešních hodnotách a pokud by se tato žena dožila konce svého reprodukčního období.